Hukuk Bölümü 2010/76 E. , 2010/191 K.

- 4915 SAYILI KARA AVCILIĞI KANUNU UYARINCA VERILEN IDARI PARA CEZASINA KARŞI AÇILAN DAVANIN, ADLİ YARGI YERİNDE ÇÖZÜMLENMESI GEREKTIĞI HK.

  - KARA AVCILIĞI KANUNU (4915) Madde 14

"İçtihat Metni"

Davacı : N. Y.

Davalı : Edirne Valiliği İl Çevre ve Orman Müdürlüğü

O L A Y : Edirne Valiliği İl Çevre ve Orman Müdürlüğü'nün ../11.2008 gün ve 92 sayılı idari yaptırım karar tutanağı ile, 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanununun 14/2, 5/1-2 maddelerine muhalefet ettiğinden bahisle, aynı Kanunun 21 ve 24. maddeleri uyarınca davacıya idari para cezası verilmiş, 25/11/2008 gün ve B.18.4.İCO.4.22.00.04/829-3572 sayılı yazı ile davacıya bildirim yapılmıştır.

Davacı, para cezasına karşı adli yargı yerinde itirazda bulunmuştur.

ENEZ SULH CEZA MAHKEMESİ: 26.05.2009 gün ve D.İş No: 2008/185 sayı ile, idari para cezalarına karşı yetkili İdare Mahkemesinde dava açılabileceği gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş; bu karar kesinleşmiştir.

Davacı, bu kez, aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

EDİRNE İDARE MAHKEMESİ: 19.02.2010 gün ve E: 2010/51 sayı ile, davacı tarafından 4915 sayılı Yasa'ya muhalefet edildiğinden bahisle Edirne İl Çevre ve Orman Müdürlüğü'nün işlemi ile davacıya kesilen idari para cezasının iptali istemiyle ilk olarak Enez Sulh Ceza Mahkemesi'nde dava açıldığı, anılan Mahkemece 26.05.2009 tarih ve Değişik İş No: 2008/185 sayılı karar ile görevsizlik kararı verildiği ve bu kararın da taraflarca itiraz edilmeyerek kesinleştiğinin anlaşıldığı; 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun hükümleri uyarınca, idari para cezalarına karşı diğer kanunlarda aksine bir düzenleme bulunmaması halinde Sulh Ceza Mahkemesi'ne başvurulabileceğinin açık olduğu; Öte yandan, 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu'nun 30. maddesindeki; verilen idari para cezalarına karşı İdare Mahkemesi'ne itiraz edilebileceği yolundaki düzenlemenin 5728 sayılı Kanun'un 578. maddesi ile yürürlükten kaldırılması sonucu ortaya çıkan görevli yargı mercii sorununun Kabahatler Kanunu uyarınca çözümleneceği ve bu Kanun'un 3. ve 27. maddeleri uyarınca görevli yargı yerinin Adli Yargı olduğu sonucuna ulaşıldığı; bu durumda, dava konusu işlemin 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu uyarınca verilen idari para: cezası olduğu ve bu kanunda görevli mahkemenin düzenlendiği 30. maddesinin 5728 sayılı Kanun'un 578. maddesi ile yürürlükten kaldırıldığı gözönüne alındığında 5326 sayılı Kabahatler Kanunu hükümleri gereği, uyuşmazlığın çözümünün adli yargının görev alanına girdiği kanaatine varılmış olduğu, aynı yönde Enez Sulh Ceza Mahkemesince de kesinleşmiş bir görevsizlik kararı verildiğinden görevli yargı merciinin tayini amacıyla Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulması zaruretinin doğduğu; açıklanan nedenlerle, Mahkemelerinin görevsizliğine, 2247 sayılı Kanun'un 19'ncu maddesi uyarınca görevli yargı merciinin tayin ve tespiti için Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvurulmasına ve dosyanın anılan Mahkeme'ye gönderilmesine ve davanın incelenmesinin Uyuşmazlık Mahkemesi'nin kararına kadar ertelenmesine karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Ahmet AKYALÇIN'ın Başkanlığında, Üyeler: Mahmut BİLGEN, Erdoğan BUYURGAN, Habibe ÜNAL, Sıddık YILDIZ, Muhittin KARATOPRAK ve Sedat ÇELENLİOĞLU'nun katılımlarıyla yapılan 04.10.2010 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre:

Uyuşmazlık Mahkemesi Genel Kurulu'nun 11.7.1988 günlü, E:1988/1, K:1988/1 sayılı İlke Kararında, "2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun bütünüyle incelenip değerlendirilmesinden, bu Kanunun uygulanması yönünden 2 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan, 'ceza uyuşmazlıkları' ibaresinden, savcının ya da şahsi davacının talebi ile başlayan yargılaması sonunda sanığın mahkumiyetine ya da beraatine hükmedilebilecek davalarda, askeri ve adli ceza mahkemeleri arasında çıkan görev ve hüküm uyuşmazlıklarının anlaşılması, bunun dışında kalan tüm görev uyuşmazlıklarının 'hukuk uyuşmazlığı' sayılması gerektiği sonucuna varılmaktadır. Uygulanması idari organlara bırakılan cezalar, adli nitelikte olmadığından, bunlar hakkında yapılan itirazlar ya da açılan davalar 'ceza davası' olarak nitelendirilemezler. İdari niteliklerinden dolayı bu davalara ilişkin görev ve hüküm uyuşmazlıklarının Uyuşmazlık Mahkemesinin Hukuk Bölümünde incelenip çözümlenmesi gerektiği...

..." açıkça belirtilmiştir. Bu durum göz önüne alındığında, olay bölümünde yazılı başvuru konusu görev uyuşmazlığının Hukuk Bölümünde incelenmesi gerektiği kuşkusuzdur.

İdare Mahkemesince, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesinde öngörülen şekilde başvurulduğu ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, adli ve idari yargı yerleri arasında doğan görev esasının incelenmesine oybirliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Taşkın ÇELİK'in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Ahmet BEŞİNCİ ile Danıştay Savcısı Mehmet AKKAYA'nın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ :

Dava, 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu'nun 21 ve 24. maddelerine göre verilen idari para cezasının kaldırılması istemiyle açılmıştır.

1.7.2003 tarih ve 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu'nun 14.maddesinin ikinci fıkrasında avlaklarda, avcılık belgesi ve avlanma izni olmadan avlanılamayacağı; 5. maddesinin bir ve ikinci fıkralarında tespit edilen av miktarları ve avlanma süreleri dışında avlanılamayacağı hükümlerine yer verilmiş; 21. maddesinde, yasaklara uymama; 24. maddesinde, avlanma esaslarına uymama ve belgesiz avlanma halinde verilecek cezalar düzenlenmiş; maddelerde 23.1.2008 gün ve 5728 sayılı Kanun'un 507. ve 510. maddeleri ile değişiklik yapılmış; 30. maddesinin ikinci fıkrasında ise, verilen para cezalarının, 11.2.1959 tarihli ve 7201 sayılı

Tebligat Kanunu hükümlerine göre sahiplerine tebliğ edileceği, bu cezalara karşı, tebellüğ tarihinden itibaren yedi gün içinde, idare mahkemesine itiraz edilebileceği, itirazın idarece verilen cezanın yerine getirilmesini durdurmayacağı, bu konuda idare mahkemelerince verilen kararların kesin olduğu öngörülmüşken, 23.1.2008 gün ve 5728 sayılı Kanun'un 578. maddesi ile, 30. maddenin ikinci fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır. 5728 sayılı Kanun hükümleri 8.2.2008 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Olayda, para cezasının kaldırılması istemiyle dava açılmış olup; 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu'nda son haliyle idari para cezasına karşı kanun yoluna ilişkin bir düzenlemeye yer verilmemiştir.

Öte yandan; Kabahatler Kanunu'nun 6.12.2006 gün ve 5560 sayılı Yasa'nın 31. maddesiyle değiştirilen 3. maddesinde, " (1) Bu Kanunun;

a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır"; Kanunun "Başvuru yolu" başlıklı 27. maddesinin 1. fıkrasında ise, "İdari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idari yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç onbeş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idari yaptırım kararı kesinleşir" düzenlemeleri yer almıştır.

Bu düzenlemelere göre; Kabahatler Kanunu'nun, idarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı anlaşılmaktadır.

Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir yasayla kabul edilen görev kurallarının, geçmişe de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir yasa ile görevsiz hale gelmiş ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni yasaya göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekeceği; ancak, yeni yasadaki görev kuralının, değişikliğin yürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkeme, artık görevsizlik kararı veremeyip (yeni kanuna göre görevli hale geldiği için) davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

İncelenen uyuşmazlıkta, öngörülen idari para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu'nda idari para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği anlaşılmıştır. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesinde belirtildiği üzere, idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı nedeniyle, görevli mahkemenin belirlenmesinde 5326 sayılı Yasa hükümleri dikkate alınacağından, idari para cezasına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanunun 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, İdare Mahkemesince yapılan başvurunun kabulü ile Sulh Ceza Mahkemesince verilen görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

SONUÇ : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Edirne İdare Mahkemesi'nce yapılan BAŞVURUNUN KABULÜ ile Enez Sulh Ceza Mahkemesi'nin 26.05.2009 gün ve D.İş No: 2008/185 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 04.10.2010 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.